

Міністерство освіти і науки України
Комітет з фізичного виховання і спорту МОН України
Сумська обласна державна адміністрація
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Тартуський університет (Естонія)
Сумський державний університет

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 18–19 квітня 2019 року)

Суми
Сумський державний університет
2019

СУЧАСНИЙ СТАН ТРАНСГЕНДЕРІВ У СПОРТІ

Корж С.О., ст. викл., Неверова С.А. студ.
Сумський державний університет
neverova_sa@ukr.net

Вступ. Дослідження показують, що у сучасному світі кількість транссексуалів наближається до 0,3% дорослого населення [1]. В аналітичній записці Національного інституту стратегічних досліджень «Стан та проблеми ЛГБТ (лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери) руху в Україні» вказано, що за різними розрахунками, які проводяться в нашій державі з 2005 року, кількість представників ЛГБТ-спільноти оцінюється в діапазоні від 303000 осіб до 225000 осіб [2]. При цьому, переважна більшість цих осіб постійно стикається з дискримінацією на основі своєї сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності.

Мета – охарактеризувати стан спортсменів, гендерна ідентичність яких не співпадає зі статтю, отриманій під час народження.

Виклад матеріалу дослідження. Гендерна ідентичність – це внутрішнє та індивідуальне відчуття особи щодо власного гендеру, яке може не відповідати статі, отриманій під час народження. У сучасному світі вважається, що представники «транс» користуються тими ж правами особам, гендерна ідентичність яких співпадає з біологічною статтю (так звані цисгендери), як на міжнародному, так і на регіональному рівні. Зокрема, у міжнародному розрізі права транссексуалів закріплено у низці резолюцій Генеральної асамблеї ООН «Сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність» від 17 червня 2011 року, де вказується на неприпустимість дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. До того ж, відповідно до Принципів застосування міжнародного права прав людини щодо сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, представникам ЛГБТ-спільноти належать право не зазнавати дискримінації, право на життя, право на особисту

безпеку, право на приватність, право на справедливий суд, право не зазнавати жорстокого, нелюдського ставлення та тортур, право на соціальний захист, на свободу вираження думок та поглядів, на свободу зібрань та асоціацій тощо. Тим не менш, за трансгендерними особами закріплено одне специфічне право – право на правове визнання з боку держави. Дискримінацій такі особи також зазнають у спортивній сфері життя. Спортсмени, що змінили стать, були офіційно допущені у великий спорт 17 травня 2004 року. Вперше питання про участь транссексуалів в офіційних змаганнях було підняте на засіданні Міжнародної легкоатлетичної федерації ще в 1990 році. Спорт не випадково поділений на чоловічий і жіночий. До статевого дозрівання фізичні можливості хлопчиків і дівчаток не розрізняються. Але в пубертатний період в організмі майбутніх чоловіків починає вироблятися чоловічий гормон – тестостерон, який діє так само, як заборонені Всесвітнім антидопінговим агентством (WADA) анаболічні стероїди. Тобто посилює зростання м'язів і кісток, підвищує витривалість організму. Саме тому планка світових рекордів вище в чоловічому спорті. Незважаючи на підписаний в травні 2004 року в Лозанні документ, заявок на участь в Олімпіаді 2004 роки в Афінах і в 2006 році в Туріні спортсмени-транссексуали офіційно не подавали. У цього факту є пояснення – вони просто не встигли цього зробити.

Медична комісія Міжнародного олімпійського комітету без будь-яких зауважень допустила на чемпіонати, кубки та ігри тільки тих спортсменів, які змінили стать до початку сексуального дозрівання. Для усіх інших групою експертів, до якої увійшли сім лікарів зі Швеції, США і Франції, було встановлено наступне правило: якщо спортсмен змінив стать вже після того, як на нього почали діяти тестостерон і естроген, необхідно, щоб з моменту проведення операції пройшло як мінімум два роки. При цьому транссексуал повинен довести, що за цей час його організм піддавався дії гормональних препаратів, які звели нанівець фізіологічні переваги тієї статі, яку він отримав від природи. Дворічний термін встановили

виходячи з того, що саме на такий час згідно раніше прийнятому рішенню відстороняються від змагань спортсмени, у яких під час допінг-контролю у крові виявлений надмірний тестостерон.

Також необхідно враховувати, що тестостерон може абсолютно по-різному діяти на результативність спортсмена залежно від того, як природа підготувала його до цього виду спорту. Але в останні роки до великих жіночих змагань все таки допустили кілька прооперованих чоловіків. Датській гольфістці Міанне Баггер, яка змінила стать у 1995 році не дозволили вступити в Австралійську професійну жіночу асоціацію гольфу (ALPGA). Комісар цієї організації Тай Вотау, аргументуючи своє рішення, заявила тоді, що «зараз за існуючими правилами членом Асоціації може стати тільки той, хто був народжений жінкою». Але після того, як в 2004 році МОК прийняла рішення допустити транссексуалів до змагань, М. Баггер не лише дали членство в ALPGA, але і – в 2005 році дозволили грати в найпрестижніших гольфістських змаганнях планети – Women's British Open і U.S. Women's Open.

Висновки. Таким чином, на сьогодні до спортсменів, гендерна ідентичність яких не співпадає зі статтю, отриманою за народження, існує двояке відношення і міжнародні спортивні організації неохоче приймають рішення щодо допуску їх до змагань. Ця проблема є актуальною і потребує більшого розгляду та важливим кроком у подоланні гендерних стереотипів.

Література

1. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень «Стан та проблеми ЛГБТ-руху в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1206/>
2. Gary J. Gates. How many people are lesbian, gay, bisexual, and transgender. 2011 [Electronical resource] – Access mode: <https://williamsinstitute.law.ucla.edu/wp-content/uploads/Gates-How-Many-People-LGBT-Apr-2011.pdf>